

PORTEKİZ

AYLIK BÜLTENİ
TÜRKİYE-PORTEKİZ İŞ KONSEYİ

GELİŞMELER

PORTEKİZ'DE İHTİYAT DURUMU 14 EKİM'E KADAR UZATILMIŞTIR

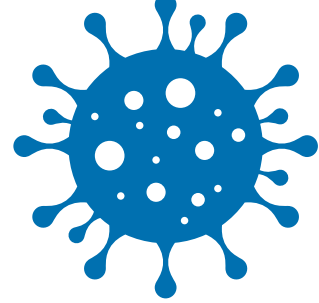
Portekiz, yeni bir akademik yılın başladığı 15 Eylül'den itibaren, ülkede geçerli olan Alarm Durumu'ndan bir adım geri giderek yeniden İhtiyat Durumu'na girmiştir. Ülkede Covid-19 salgınının olumsuz seyri nedeniyle İhtiyat Durumu kapsamında Hükümet tarafından ilan edilen önlemler, en az 14 Ekim'e kadar yürürlükte olacaktır.

İlan edilen önlemler aşağıda listelenmiştir:

- Toplanmaların sınırlanması 20 kişiden 10 kişiye düşürülmüştür (aileler hariç)
- Ticari işletmelerin açılış saatleri sabah 10:00'dan sonra (pastaneler, kafeler, kuaför ve spor salonları hariç), kapanış saatleri akşam 20:00 ile 23:00 arası (belediyeler tarafından belirlenecek) olacaktır
- Benzin istasyonlarının ve saat 20:00'den sonra süpermarketlerin alkollü içecek satması ve halka açık alanlarda alkollü içecek tüketilmesi yasaktır
- Toplu taşıma araçları üçte iki kapasitesi ile kullanılmaya devam edilecektir
- Lizbon ve Porto'daki şirketler, dönüşümlü evden çalışma rejimine öncelik verecektir (mümkün olduğunca evden çalışma sürdürülecektir); ayrıca bu iki büyükşehirdeki şirketlerde mesai başlangıcı ve bitimi, molalar ve öğle yemeği saatlerinin farklı zaman dilimlerine yayılacaktır
- Stadyumlar ve spor salonlarında seyircilerin kabul edilmemesine devam edilecektir

Kaynak

- <https://eco.sapo.pt/2020/09/15/uma-a-uma-conheca-as-novas-regras-do-estado-de-contingencia/>
- <https://econews.pt/2020/09/24/portugal-ex-tends-state-of-contingency-until-october-14/>

PORTEKİZ'DE ENDÜSTRİYEL ÜRETİM, PANDEMİNİN BAŞLANGICINDAN BU YANA İLK KEZ ARTIŞTA

Portekiz fabrikalarındaki üretim, ülke ekonomisinin büyük kısmının faaliyete dönüşünü yansıtarak, salgının başlamasından bu yana ilk kez Ağustos ayında artmıştır. Ulusal İstatistik Enstitüsü (INE) tarafından 30 Eylül tarihinde açıklanan verilere göre, sanayi üretimi Ağustos ayında art arda 5 ay süren düşüşlerin ardından, geçen yılın aynı ayına göre % 3 oranında artış kaydetmiştir. Bu endekste, 2019 yılına göre en son Şubat ayında % 1'lik bir büyüme ile olumlu bir gelişme görülmüştür. Ağustos ayındaki % 3'lük büyümede özellikle Enerji grubunun etkisi bulunmaktadır. Enerji sektörünü çıkardıktan sonra endeksteeki artış %0,9 oranı ile sınırlı kalmaktadır. Enerjide %13,6, ara mallarda %2 ve tüketim mallarda % 0,8 oranlarıyla büyüme yaşanmıştır. Ağustos ayının endeksindeki tek düşüş % -1,1 oranı ile yatırım malları grubunda meydana gelmiştir. Endeksin gelişimi ay bazında incelendiğinde, bir önceki aya göre Haziran ayında %11,2 ve Temmuz ayında %12,6 oranlarında kaydedilen artışlardan sonra, Ağustos ayında sanayi üretimi Temmuz ayına göre %10 artmıştır.

Kaynak

- <https://www.jornaldenegocios.pt/empresas/industria/detalhe/producao-industrial-em-portugal-cresce-pela-primeira-vez-desde-o-inicio-da-pandemia>

“BASİTLEŞTİRİLMİŞ LAY-OFF” (KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ) İLE İLGİLİ YENİ DÜZENLEMELER

Ekim ayından itibaren yürürlüğe girecek olan lay-off rejimindeki yeni düzenlemelere göre, iş hacmindeki düşüşü %75'in üzerinde olan şirketler işçilerin çalışma saatlerini %100 oranıyla düşürme hakkına sahip olacaklardır. Ayrıca bu şirketlere Sosyal Güvenlik Kurumu çalışılmayan saatlerin ücreti için %100 ve çalışılan saatlerin ücreti için %35 oranında destek verecektir. Bir diğer değişiklik ise, önceden kapsam dışı bırakılan ve daha hafif gelir kayıpları yaşayan şirketlerin de yeni lay-off rejimine dahil olabilmesi yönündedir. %25 ile %40 arasında ciro düşüşlerini kaydeden şirketler, işçilerin çalışma saatlerini üçte biri oranı ile düşürüp, çalışılmayan saatlerin ücretleri için %70 oranında devletten destek alabileceklerdir.

%40 ve %60'tan fazla ciro kayıpları olan şirketler için Temmuz ayında ilan edilen kurallarda herhangi bir değişiklik olmayıp, Ekim ayından itibaren sırayla en fazla %40 ve %60 oranında işçilerin çalışma saatlerini düşürebileceklerdir.

Son olarak, mikro, küçük ve orta ölçekli şirketler, Sosyal Güvenlik katkı paylarının ödenmesinde %50 oranında kısmi muafiyete sahiplerdir. Büyük şirketler için bu muafiyet Ekim ayından itibaren sona ermektedir.

Yeni lay-off uygulaması en az yıl sonuna kadar devam edip, salgının seyrine göre 2021 Devlet Bütçesi kapsamında tekrar değerlendirme yapılması planlanmaktadır.

Kaynak

• <https://eco.sapo.pt/2020/10/01/novo-lay-off-muda-a-partir-de-hoje-estas-sao-as-novas-regras/>

LİZBON VE PORTO'DA MESAI SAATLERİNE PANDEMİ AYARI

Portekiz Hükümeti, Lizbon ve Porto'daki şirketler için aşamalı mesai saatlerinin uygulanmasını zorunlu kılan kararnameyi onaylamıştır. Bu önlem ülkenin İhtiyat Durumu'na olan geçişine eşlik ederek, toplu taşıma ve işyerlerindeki kalabalığı azaltmak amacıyla planlanmıştır.

Kararnameye göre 50 veya daha fazla işçinin aynı anda çalıştığı işyerlerinde giriş ve çıkış saatleri ile molalar (yemek molaları dahil) ve vardiya değişiklikleri farklı zaman dilimlerine yayılmalıdır. Zaman dilimlerinin arasındaki aralık minimum 30 dakika ve maksimum 1 saat olmalıdır. Diğer taraftan, bu yeni uygulama ile işçilerin toplam haftalık çalışma saatlerinde herhangi bir değişikliğin söz konusu olamayacağı Hükümet tarafından vurgulanmıştır.

İşverenlerin kararnameyi uygulamak için mesai saatlerini tek taraflı uyarlama hakkı olmakla birlikte, işçilere karşı danışma ve yeni uygulamayı 5 gün öncesinden bildirme zorunlulukları bulunmaktadır. Kararnamede belirtilen kurallara uymayan şirketler 2.040 Euro ile 61.200 Euro arasında para cezasına maruz kalabilirler.

Bu uygulama en az 6 ay boyunca yürürlükte kalıp, ayrıca salgının seyrine bağlı olarak ülkenin diğer bölgelerinin de kapsama dahil edilebileceği yetkililer tarafından ifade edilmiştir.

Kaynak

• <https://eco.sapo.pt/2020/09/17/e-oficial-governo-aprova-desfasamento-dos-horarios-de-trabalho-em-lisboa-e-no-porto/>
• <https://observador.pt/2020/10/01/covid-19-desfasamento-do-horario-aplica-se-ate-31-de-marco-de-2021-e-pode-ser-prolongado/>

İŞSİZLİKTEKİ ARTIŞ ORANI % 34,5 SEVİYESİNE ULAŞMIŞTIR

İstihdam ve Mesleki Eğitim Enstitüsü (IEFP) tarafından açıklanan veriler, Ağustos ayında istihdam merkezlerinde kayıtlı işsiz kişilerin sayısındaki artışa işaret etmektedir. Ağustos ayı 409.331 kayıtlı işsiz sayısı ile kapanmıştır. 2019 yılının aynı ayına göre % 34,5 (105 bin), geçen Temmuz ayına göre %0,5 (2.029) oranlarıyla işsizlik artışı yaşanmaktadır. Ana kırmızı uyarı ise gençler kesiminden gelmektedir. 25 yaş altı olanlarda işsizlik geçen yıla göre %54,5 artarak, toplam genç işsiz sayısı 46.076 olmuştur. Diğer taraftan, Portekiz İş konfederasyonu (CIP) tarafından gerçekleştirilen bir ankete göre, Portekiz'deki beş şirketten biri, Covid-19 salgınının yarattığı kriz nedeniyle yıl sonuna kadar işçi sayısını azaltmayı beklemektedir.

Kaynak

- <https://expresso.pt/economia/2020-09-21-Desemprego-aumenta-345.-Mais-de-409-mil-pessoas-nao-tem-trabalho>
- <https://econews.pt/2020/09/15/portugal-one-in-five-companies-expects-to-reduce-workforce-by-end-of-year/>

“REVİVE” PROGRAMI KAPSAMINDA 2019’DA GERÇEKLEŞMİŞ YATIRIM TUTARI 263 MİLYON EURO’YA ULAŞMIŞTIR

Devlet Mirası Rehabilitasyon ve Değerlendirme Programı (“Revive Património” ve “Revive Natureza”), Ekonomi, Kültür ve Maliye Bakanlıklarının ortak girişimi olup, boş veya kötü durumda olan ve konut amaçlarına dönüştürülme potansiyeline sahip olmayan taşınmazlarda, kamu ve özel yatırımları kullanarak turizm projelerinin geliştirilmesine olanak sağlamaktadır. Manastırlar, kaleler, tabyalar, hisarlar ve konaklar bu rehabilitasyon programı kapsamındaki bina türleri arasında olup, büyük çoğunlukla otel işletmelerine dönüştürülmektedir.

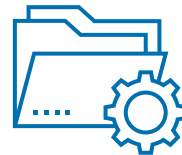
Devlet mirası rehabilitasyon programının bilançosunda, 200’den fazla belediye ile yaklaşık bir milyar Euro’luk yatırım sözleşmeleri imzalanmış ve toplam 855 milyon Euro değerindeki yatırımı temsil eden 1.176 proje onaylanmıştır. Şimdiye kadar gerçekleştirilmiş yatırım tutarı 263 milyon Euro seviyesindedir.

Portekiz Hükümeti tarafından yapılan açıklamaya göre, söz konusu rehabilitasyon programına yeni uluslararası kamu ihaleleri ile devam edilmesi planlanmaktadır. İhaleler kapsamında özel sektöre rehabilitasyon yatırım taahhüdü karşılığında mülkler üzerine 50 yıla kadar varan imtiyazlar verilmektedir.

Hâlihazırda program kapsamında bir açık ihale bulunmaktadır. Braga bölgesindeki Amares Belediyesi’nde bulunan ve geçmişte ülkedeki ana Benediktin merkezlerinden biri olan Santo André de Rendufe manastırının 50 yıllık imtiyazı için teklifler 11 Aralık 2020 tarihine kadar verilebilmektedir.

Kaynak

- <https://eco.sapo.pt/2020/09/14/programa-revive-teve-263-milhoes-executados-em-2019-e-e-para-continuar/>
- <http://business.turismodeportugal.pt/pt/noticias/Paginas/concursos-abertos-no-ambito-do-programa-revive.aspx>
- <https://eco.sapo.pt/2020/08/07/revive-abre-concurso-para-a-concessao-do-mosteiro-de-santo-andre-de-rendufe/>

KAMU PROJELERİNİN SADECE ÜÇTE BİRİ GERÇEKLEŞMEKTE

2020 yılının ilk yarısında kamu projeleri için öngörülen yatırım tutarının sadece üçte biri gerçekleşmiştir. Bütçede olan 2.670 milyon Euro’nun sadece 840 milyon Euro değerinde sözleşmeler imzalanmıştır. Belediyeler ve AICCOPN (İnşaat ve Kamu İşleri Endüstrisi Derneği) kamu projelerindeki gecikmelerin nedeni olarak bürokrasiye işaret edip, bu yönde mevzuatta değişiklik yapılmasını talep etmektedir. Kamu projelerindeki gecikmeler ayrıca Avrupa fonlarının iptaline sebep olabilir.

Kaynak

- <https://eco.sapo.pt/2020/09/10/so-um-ter-co-das-obras-publicas-avancaram-no-pri-meiro-semester/>

SINTRA, YENİ HASTANE İNŞAATI İÇİN 40 MİLYON EURO'LUK ULUSLARARASI İHALE AÇIYOR

Yeni hastane inşaatı Sintra Belediye Odası'nın sorumluluğunda olup, Devlet ise 22 milyon Euro bütçeli ekipman satın alınmasını ve kurulumunu üstlenecektir. Bir belediyenin bir hastane inşaatını üstlenip "Anahtar Teslimi" olarak Ulusal Sağlık Hizmeti'ne teslim etmesi, ayrıca Portekiz belediyecilik tarihinde bir ilki teşkil etmektedir.

Yeni Sintra hastanesi, poliklinik, temel acil servis ve nekahet olarak 3 biriminden oluşacaktır. 19 uzmanlık alanına sahip olup yılda 60.000 acil duruma müdahale edebilecektir.

İnşaat şirketleri 14 Ocak 2021'e kadar tekliflerini sunabilirler.

İhale dosyasına <https://community.vortal.biz/PRODPublic/Tendering/OpportunityDetail/Index?noticeUID=PT1.NTC.1268949&FromNextVision=true?SkinName=VortalSkin1&currentLanguage=pt> linkinden ulaşılabilir.

■ Kaynak

- <https://www.jornaldenegocios.pt/economia/saude/detalhe/sintra-vai-lancar-concurso-internacional-de-40-milhoes-para-construcao-do-novo-hospital>

PORTEKİZ, KİRACILARIN KORUMASINI 31 ARALIK'A KADAR UZATAN KARARNAMEYİ ONAYLAMIŞTIR

Onaylanan kararnameye göre, kiracının rızası olmadan ev sahibi tarafından yapılan konut ve konut dışı kira sözleşmelerinin fesihleri ve sözleşmelerin yenilenmesine karşı yapılan itirazlar 31 Aralık 2020 tarihine kadar etkisiz kalmaya devam edecektir. Aynı zamanda kalıcı konut mahiyetindeki bir mülkün üzerindeki haczin etkileri yıl sonuna kadar askıda kalacaktır.

Cumhurbaşkanlığı'nın internet sitesinde yayımlanan açıklamaya göre, Portekiz Cumhurbaşkanı Marcelo Rebelo de Sousa, pandeminin yarattığı ekonomik ve sosyal krizin hâkim olduğu bir dönemde, ailelerin ve konutlarının özel olarak korunması ve savunmasız kişilerin evden çıkartılmalarının askıya alınmasına yönelik geçici ve istisnai tedbirin gerekli olduğunu vurgulamıştır.

■ Kaynak

- <https://www.jornaldenegocios.pt/economia/rendas/detalhe/marcelo-promulga-lei-que-prolonga-protecao-de-arrendatarios-ate-31-de-dezembro>

AĞUSTOS AYINDA "ALTIN VİZE" YATIRIMLARINDA %30 DÜŞÜŞ

Ağustos ayında, "altın vize" olarak bilinen yatırım amaçlı ikamet izninin verilmesinden kaynaklanan yatırım 57.694.424,11 Euro'ya ulaşarak 2019'un aynı ayına göre %30 oranında düşüş kaydetmiştir. Diğer taraftan Temmuz ayına kıyasla altın vizeleriyle ülkeye gelen yatırım tutarı % 2,8 artmıştır.

Ağustos ayında 97 gayrimenkul edinimi (50,1 milyon Euro değerinde) ve 10 sermaye transferi yoluyla toplam 107 altın vize verilmiştir. Yatırımcılar çoğunlukla Çin, Brezilya, Rusya, Güney Afrika ve ABD'den gelmektedir.

Yıl bazında bakıldığında, 2020'de bu enstrümanın topladığı yatırım, 2019'un aynı dönemine göre %10 oranında azalarak, toplam 496 milyon Euro seviyesindedir. Ocak ve Ağustos 2020 ayları arasında verilen altın vize sayısı 915'e ulaşmıştır.

■ Kaynak

- <https://www.jornaldenegocios.pt/economia/detalhe/vistos-gold-investimento-cai-30-em-agosto-para-576-milhoes-de-euros>

PORTEKİZ VE HOLLANDA YEŞİL HİDROJEN İTTİFAKINI İMZALADI

Çevre ve İklim Bakanlığı'nın yaptığı açıklamada, Portekiz ve Hollanda'nın 23 Eylül tarihinde ikili işbirliğini güçlendiren ve iki ülkenin 2030 yılına kadar yeşil hidrojen üretme niyetini resmileştiren bir memorandum imzaladığı duyurulmuştur. Hollanda ile yapılan memorandum, Çevre ve İklim Bakanı João Pedro Matos Fernandes ve Hollanda Ekonomik İşler ve İklim Politikası Bakanı Eric Wiebes tarafından imzalandı. İmzalanan dokümanda yeşil hidrojenin üretilmesi ve Portekiz'den Hollanda ve hinterlandına, Sines ve Rotterdam limanları aracılığıyla taşınmasını sağlayan bir ithalat- ihracat stratejik değer zincirinin geliştirilmesi öngörülmektedir. Söz konusu memorandum ile Portekiz ve Hollanda, yenilenebilir gazların, özellikle yeşil hidrojenin, Avrupa'nın dekarbonizasyonunda sahip olacağı artan önemi kabul etmektedir. Her iki ülke de yeşil hidrojen ihracatı için tedarik zincirlerinin geliştirilmesini desteklemeye yönelik kurumsal işbirliğini teşvik edecektir. Bu işbirliği, piyasa kurallarıyla gerçek bir uluslararası hidrojen pazarı yaratarak, AB'nin iklim hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bakan João Pedro Matos Fernandes, Hollanda ortaklığının Ulusal Hidrojen Stratejisinin taahhütlerini güçlendirmeye, hidrojen projelerinde kamu ve özel yatırımları harekete geçirmeye ve yönlendirmeye yardımcı olup, endüstri ve iş dünyası için yeni fırsatları yaratabileceğini ifade etmiştir.

■ **Kaynak**
• <http://portugalglobal.pt/PT/PortugalNews/Paginas/NewDetail.aspx?newId={9509EC7C-D74E-4A35-A5AE-7D4D558B6D5B}>

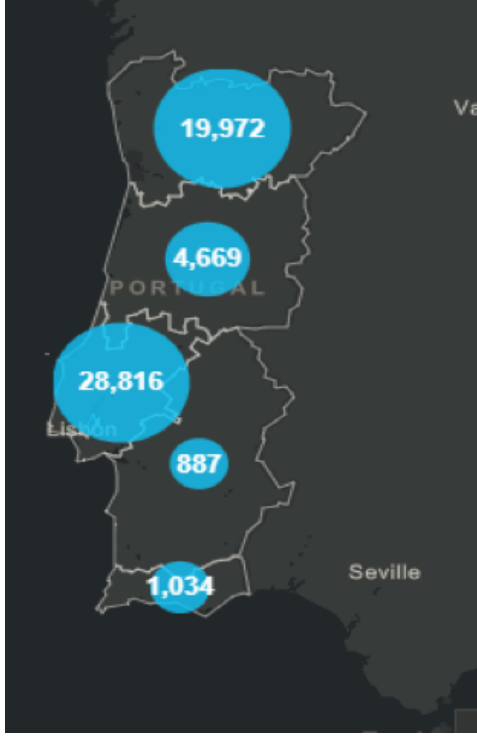
PORTEKİZ İLE EĞİTİM KÖPRÜSÜ

Yaşar Üniversitesi ve Portekiz Camões Enstitüsü arasında imzalanan işbirliği protokolü ile Yaşar Üniversitesi öğrencileri, değişim programı fırsatlarından yararlanabilecek. Portekiz kültürünü yakından tanıma fırsatı sunan işbirliği ile her yıl belirlenen 4 öğrenci Portekiz Dili ve Kültürü ile ilgili yaz kurslarına katılabilecek.

Dünyada konuşulan en yaygın diller arasında yer alan Portekizceyi, 10 yıldır öğrencilerine seçmeli ders olarak sunan Yaşar Üniversitesi, Camões Enstitüsü ile işbirliği protokolünü yeniledi. Selçuk Yaşar Kampüsü'nde düzenlenen imza törenine, Portekiz'in Türkiye Büyükelçisi Paula Leal da Silva, Yaşar Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı ve Portekiz İzmir Fahri Konsolosu Ahmet Yiğitbaşı, Yaşar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cemali Dinçer ile Büyükelçiliği Kültür Ataşesi Tiago Paixão, Büyükelçilik görevlileri Tiago Filipe Fonseca Batista Gil, Guilherme Filipe Jesus Silva ve Yaşar Üniversitesi Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Ali Galip Ayvat katılmıştır. 2010'dan bu yana 175 öğrenci üniversitedeki Portekizce eğitiminden faydalanıp işbirliği protokolünün mümkün kıldığı programa ise 2017 yılından bu yana 4 öğrenci katılmıştır.

■ **Kaynak**
• <https://haber.yasar.edu.tr/genel/portekiz-ile-egitim-koprusu-3.html>

PORTEKİZ COVID-19 VAKALARI İLE İLGİLİ SON DURUM GÜNCELLEMESİ (04.10.2020)

Teyit edilmiş vakaların coğrafi dağılımı

<https://covid19.min-saude.pt/ponto-de-situacao-atual-em-portugal/>

“

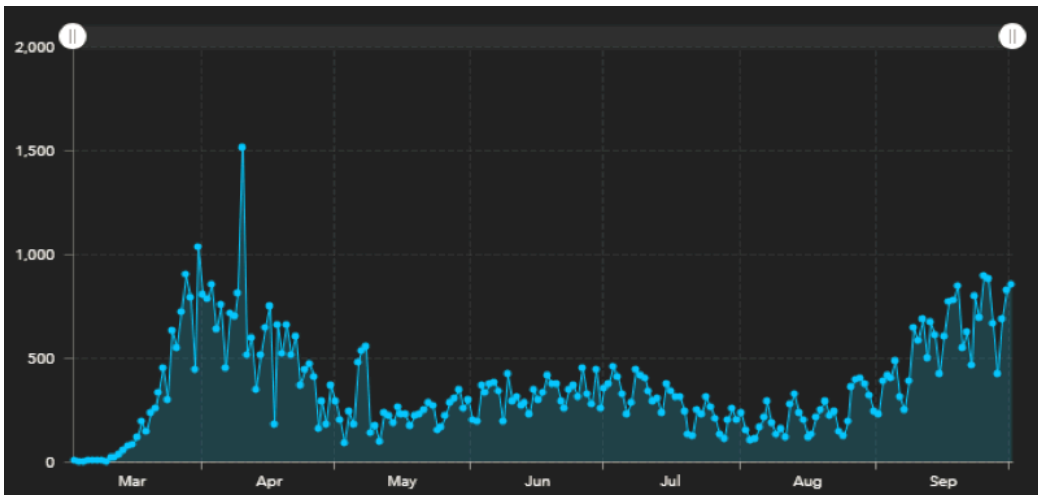
AKTİF VAKA SAYISI:
26.939

VEFAT EDEN SAYISI:
2.005

İYİLEŞEN VAKA SAYISI:
50.207

TEYİT EDİLMİŞ VAKA SAYISI:
79.151

Yeni vakaların gelişimi (günlük)

#İşimizTicariDiplomasi
#BusinessDiplomacy

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

River Plaza, Büyükdere Cad, Bahar Sokak, No13/9-10
Levent 34394 İstanbul, Turkey

     /deikiletisim | www.deik.org.tr